

Som en tidligere, og kanskje framtidig, innbygger har jeg følgende kommentarer, hovedsakelig til arealstrategien.

Senterstruktur Knapstad og Spydeberg

Under senterstruktur foreslås det at Knapstad og Spydeberg skal ses på som ett tettsted. Spydeberg skal utvikles videre med lokal handel og servicetilbud. Knapstad skal utvikles med variert boligbebyggelse.

Dette framstår for meg som en dårlig ide, eventuelt en dårlig formulering. En arealstrategi for ethvert sted må naturligvis alltid ta hensyn til omkringliggende områder, men det vil være bedre å utvikle disse to stedene som egne tettsteder med hvert sitt lokale særpreg. Knapstad er i dag et kompakt tettsted hvor jernbane, skole og handel er innen gangavstand. Forslaget risikerer å forringe et av kommunens mest attraktive tettsteder ved å «degradere» det til «Spydeberg Vest.»

Knapstad og Spydeberg fungerer ikke som ett sted i dag. De er fysisk adskilt av jorder og et næringsområde. Det er ingen sykkelvei mellom stedene per i dag. Avstanden er også såpass at ferdseil ved gange er urealistisk for daglige gjøremål. De har inntil nylig vært del av forskjellige kommuner og dermed planlagt nokså uavhengig av hverandre fram til nå.

En formulering om at Knapstad skal utvikles med variert boligbygging tilsier jo også implisitt at man ikke skal utvikle handel og servicetilbud på Knapstad. Den naturlige konsekvensen av strategien er jo at disse funksjonene i framtida skal lokaliseres til «sentrum» i Spydeberg. Men det finnes allerede blant annet skoler, barnehager, og en del handel på Knapstad. Dermed er det ikke samsvar mellom forslått strategi og faktiske forhold i dag.

Dersom man skal jobbe for en nedbygging av handel og service på Knapstad vil det være klart negativt for levekår og livskvalitet på Knapstad, og føre til økt transportbehov ettersom mange vil miste tilbud i gang- og sykkelavstand. Dette samsvarer ikke med målene fra samfunnsdelen. Hvis dette er tilfellet bør man også umiddelbart stoppe prosjekter under planlegging på Knapstad, som «Stasjonsenga» og «Knapstadhagen.»

Ettersom Knapstad og Spydeberg ikke fungerer som ett sted i dag, og Knapstad har mer service og handel i dag enn det strategien legger opp til, bør denne delen av senterstrukturen endres.

En bedre arealstrategi vil søke å utvikle begge stedene videre, i tråd med den faktiske situasjonen og hvert steds særpreg. Begge steder bør derfor defineres som tettsted i arealstrategien. For å låne litt fra formuleringene rundt andre tettsteder: Knapstad bør utvikles videre som et attraktivt bosted med variert boligbebyggelse og et lokalt handels- og servicetilbud. Man bør også bevare det som gjenstår av natur og landbruksarealer mellom tettstedene for å unngå at de glir inn i hverandre. En slags «strategisk buffer» for å beholde en tydelig avgrensning og et lokalt særpreg.

Generelt vil Follobanen gi store muligheter for utvikling i kommunen. Spesielt hvis det blir påkobling på østre linje (som for øvrig gjerne også kunne nevnes i strategien), og spesielt i tettstedene vest for Askim. Dette gir store muligheter for vekst, men også stort ansvar for at kommunen sørger for at det blir høy nok kvalitet i ny utbygging og at dagens særpreg bevares. Ny utvikling bør forbedre et område og gjøre det bedre å bo i også for eksisterende innbyggere. Det er bra at dette allerede er en del av planen, men det kan gjerne understrekes ytterligere.

Spredt boligbygging

Det er bra at man ønsker å utvikle hele kommunen videre, og målet om levende lokalsamfunn bør gjelde også utenfor kommunens tettbygde strøk. Da må det være åpent for å også bygge spredt bebyggelse.

Det står i planen at «En stor andel av framtidig boligvekst og utvikling vil foregå i byer og tettsteder, men å bo på bygda er del av boligmangfoldet.» Det legges videre opp til at spredt boligbygging kan utgjøre inntil 5% av totalen.

I dag bor ifølge SSB 23% av kommunens innbyggere spredt. Dermed utgjør forslaget til strategi en stor dreining fra bygdene inn mot byer og tettsteder. Dette valget må begrunnes. Det kan være gode grunner til å redusere spredt boligbygging, som for eksempel hensyn til overordnede planer eller reduksjon av transportbehov. Men spredt boligbygging har også noen fordeler som må tas med i regnskapet. Det gir mulighet for en annen type livsstil og andre kvaliteter enn i tettbygde strøk. Rundt omkring i Indre Østfold finnes det mye spredt bebyggelse som har stått der i over 100 år og heller tilfører verdi til kulturlandskapet enn å trekke ifra det. Det er jo også en form for bærekraft.

Kommunestyret må vurdere om det i praksis kan bli vanskelig å sørge for levende bygder dersom kun 5% av nye boliger kan bygges i spredtbygde strøk, men tilhørende sterk sentralisering.

Det bør også være en eksplisitt del av strategien at utvikling i spredtbygde strøk bør være mulig i hele kommunen. Når man etter hvert setter i gang med arealdelen bør man bruke den strenge formen for LNF uten spredt bebyggelse strategisk for å avgrense byer og tettsteder, bevare områder som reelt har stor verdi (Glomma, Sørmarka, Trømborgfjella, osv.), eller skoger og andre områder som er spesielt utilgjengelig. Ellers bør man tillate spredt bebyggelse. Det er uheldig om kommuneplanens arealdel i praksis leder til utbyggingsforbud i store deler av bygdene. Så får man heller stille strengere krav i byggesak.

Annet

Generelt har samfunnsdelen og arealstrategien mye bra i seg, og virker som et fornuftig og godt grunnlag for videre utvikling av Indre Østfold. Det er bra at man har fokus på å en bærekraftig utvikling som også hensyntar lokal identitet og tilhørighet, og høy kvalitet i bygningsmasse – også når det gjelder estetikk.

Vennlig hilsen,

Jon E. Riiser